

Наказом МОН України від 10.10.2022 р. №894 видання включено до **категорії «Б»** за спеціальностями: 051 – економіка; 072 – фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок; 073 – менеджмент; 076 – підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 292 – міжнародні економічні відносини

DOI 10.56197/2786-5827/2025-4-1-7

УДК 336:339.9

Лойко Валерія Вікторівна,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародної економіки,
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка,
вул. Бульварно-Кудрявська, 18/1, м. Київ, 01001, Україна
email: v.loiko@kubg.edu.ua,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3248-1585>
Researcher ID: 2080484
Scopus ID: 57215421883

Казак Оксана Олексіївна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
e-mail: o.kazak@kubg.edu.ua
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2088-9022>
Researcher ID: H-7843-2017
Scopus ID: 57871623300

Бондарчук Володимир Ігорович,
магістр з економіки,
партнер компанії Cobit Solutions, Україна
email: v@cobit-solutions.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-5856-6521>

Loiko Valeriia,
Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department of International Economics,
Boris Grinchenko Kyiv Metropolitan University,
Bulvarno-Kudryavska St., 18/1, Kyiv, Ukraine
ORCID ID: 0000-0003-3248-1585
e-mail: v.loiko@kubg.edu.ua,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3248-1585>
Researcher ID: 2080484
Scopus ID: 57215421883

Kazak Oksana,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance,
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University,
Bulvarno-Kudryavska St., 18/1, Kyiv, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2088-9022>

e-mail: o.kazak@kubg.edu.ua

Researcher ID: H-7843-2017

Scopus ID: 57871623300

Bondarchuk Volodymir,

Master of Economics,

Partner at Cobit Solutions, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-5856-6521>

email: v@cobit-solutions.com

АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗ ДИНАМІКИ ОПЕРАЦІЙ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

ANALYSIS AND FORECAST OF DYNAMICS OF MERGER AND ACQUISITION OPERATIONS AS A TOOL FOR INVESTMENT DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL BUSINESS

Вступ. Процеси злиття та поглинання (M&A) є одними з ключових інструментів стратегічного розвитку міжнародного бізнесу, що дозволяють компаніям швидко адаптуватися до змінюваного економічного середовища, розширювати свої ринки та підвищувати конкурентоспроможність. В умовах глобалізації, зростаючої взаємозалежності економік та інтенсивної конкуренції, злиття та поглинання стали важливим механізмом для компаній, які прагнуть не лише зберегти свою ринкову позицію, а й забезпечити сталий інвестиційний розвиток. Водночас, аналіз динаміки операцій M&A дозволяє розкрити ключові тенденції, ризики та можливості, що виникають на ринку, а також оцінити перспективи розвитку міжнародного бізнесу через призму стратегічних злиттів і поглинань.

Матеріали та методи. Теоретичною та методологічною базою стали наукові праці зарубіжних та вітчизняних вчених, статистичні дані “Інституту злиття, поглинань та альянсів” (ІМАА), програмне забезпечення Microsoft Power BI.

Результати і обговорення. У статті визначено тренди розвитку операцій злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами за період 1985-2023 рр.: загальної кількості таких операцій за визначений період часу; загального обсягу операцій; середньої вартості однієї операції; питомої ваги кількості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами у загальній кількості угод; питомої ваги угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами у загальному обсязі угод. Визначено верхню та нижню межі довірчого інтервалу для розрахунку прогнозу кількості та обсягу угод операцій злиття і поглинання у світі на 2024-2028 роки, що здійснені фінансовими інвесторами. Побудовано графоаналітичні прогнозні моделі кількості та обсягу угод операцій злиття і поглинання з фінансовими інвесторами. Встановлено, що у короткостроковій перспективі рушійними силами укладання угод злиття та поглинання є наступні: наявність великої кількості вільних грошових коштів; конвергенція цінних очікувань; розвиток регулювання у сфері злиття та поглинань; прагнення посилення стійкості компанії. У середньостроковій і довгостроковій перспективі два інших важливі фактори продовжуватимуть сприяти укладанню угод у більшості секторів економіки: вимоги щодо “довкілля, соціальної сфери і корпоративного управління” та цифровізація.

Висновки. За результатами проведеного аналізу тенденцій розвитку угод злиття та поглинання з фінансовими інвесторами у міжнародному бізнесі встановлено: зростання кількості таких угод, зростання їх питомої ваги у загальному обсязі угод до 50,0 % (2022 р.), збільшення вартості однієї угоди. Виявлена позитивна динаміка надає можливість стверджувати, що угоди злиття та поглинання з фінансовими інвесторами набувають все більшої ваги серед всіх здійснених угод злиття та поглинання у міжнародному бізнесі.

Ключові слова: операції злиття та поглинання; фінансові інвестори; міжнародна економіка; аналіз; прогноз; динаміка.

Introduction. Mergers and acquisitions (M&A) are one of the key tools for the strategic development of international business, allowing companies to quickly adapt to the changing economic environment, expand their markets and increase competitiveness. In the context of globalization, growing interdependence of economies and intense competition, mergers and acquisitions have become an important mechanism for companies seeking not only to maintain their market position but also to ensure sustainable investment development. At the same time, analyzing the dynamics of M&A transactions allows us to identify key trends, risks and opportunities in the market, as well as to assess the prospects for international business development through the prism of strategic mergers and acquisitions.

Materials and methods. The theoretical and methodological basis was the scientific works of foreign and domestic scholars, statistical data of the Institute for Mergers, Acquisitions, and Alliances (IMAA), and Microsoft Power BI software.

Results and discussion. The article identifies the trends in the development of M&A transactions in international business with financial investors for the period 1985-2023: the total number of such transactions for a certain period of time; the total volume of transactions; the average cost of one transaction; the share of the number of M&A transactions in international business with financial investors in the total number of transactions; the share of M&A transactions in international business with financial investors in the total volume of transactions. The upper and lower limits of the confidence interval for calculating the forecast of the number and volume of M&A transactions in the world for 2024-2028 by financial investors are determined. Graph-analytical forecast models of the number and volume of M&A transactions with financial investors are built. It is established that in the short term, the driving forces behind the conclusion of M&A transactions are the following: the availability of a large amount of free cash; convergence of price expectations; development of regulation in the field of mergers and acquisitions; the desire to strengthen the company's sustainability. In the medium to long term, two other important factors will continue to drive dealmaking across most sectors: environmental, social and corporate governance requirements and digitalization.

Conclusions. Based on the results of the analysis of trends in the development of M&A transactions with financial investors in international business, the author has established the following: an increase in the number of such transactions, an increase in their share in the total volume of transactions to 50,0 % (2022), and an increase in the value of one transaction. This positive trend suggests that M&A transactions with financial investors are becoming increasingly important among all M&A transactions in international business.

Keywords: mergers and acquisitions; financial investors; international economy; analysis; forecast; dynamics.

JEL Classification: F20; F29; G34

Вступ. Процеси злиття та поглинання (M&A) є одними з ключових інструментів стратегічного розвитку міжнародного бізнесу, що дозволяють компаніям швидко адаптуватися до змінюваного економічного середовища, розширювати свої ринки та підвищувати конкурентоспроможність. В умовах глобалізації, зростаючої взаємозалежності економік та інтенсивної конкуренції, злиття та поглинання стали важливим механізмом для компаній, які прагнуть не лише зберегти свою ринкову позицію, а й забезпечити сталий інвестиційний розвиток. Водночас, аналіз динаміки операцій M&A дозволяє розкрити ключові тенденції, ризики та можливості, що виникають на ринку, а також оцінити перспективи розвитку міжнародного бізнесу через призму стратегічних злиттів і поглинань.

Метою статті є дослідження динаміки операцій злиття та поглинання, вивчення основних факторів, що впливають на їх розвиток, а також прогнозування тенденцій у цій сфері як важливого інструменту інвестиційного розвитку міжнародного бізнесу.

Різним аспектам здійснення операцій злиття та поглинання у міжнародному бізнесі присвячені статті українських та зарубіжних науковців (Orsag, 2013; Büssgen, 2024; Филюк, 2024; Паустовська, 2023; Максименко, 2018; Іванов, 2020; Кравчук, 2020; Швидка, 2021; Птащенко, 2021; Табахарнюк, 2021; Островська, 2017). Попри наявність значної кількості наукових досліджень щодо ринку операцій злиття та поглинання (M&A), важливість подальших досліджень у цій сфері залишається надзвичайно високою. Адже постійний розвиток та зміни в економічному, соціальному та технологічному середовищі роблять продовження досліджень у сфері операцій злиття та поглинання необхідним для забезпечення глибшого розуміння і точніших прогнозів, що допоможуть компаніям успішно адаптуватися та досягати своїх стратегічних цілей.

Матеріали та методи. Теоретичною та методологічною базою стали наукові праці зарубіжних та вітчизняних вчених, статистичні дані “Інституту злиття, поглинань та альянсів” (ІМАО), програмне забезпечення Microsoft Power BI.

Результати і обговорення. Аналіз динаміки тенденцій здійснення операцій злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами за період 1985-2023 рр. та прогноз таких операцій на період 2024-2028 рр. виконані на основі статистичних даних “Інституту злиття, поглинань та альянсів” (ІМАО) за 2003-2023 рр.¹ та за допомогою програмного забезпечення Microsoft Power BI. Аналіз динаміки загальної кількості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі показав загальну тенденцію збільшення кількості угод, проте дані 2022 та 2023 р. демонструють зменшення кількості угод (Лойко, 2024) (рис. 1).

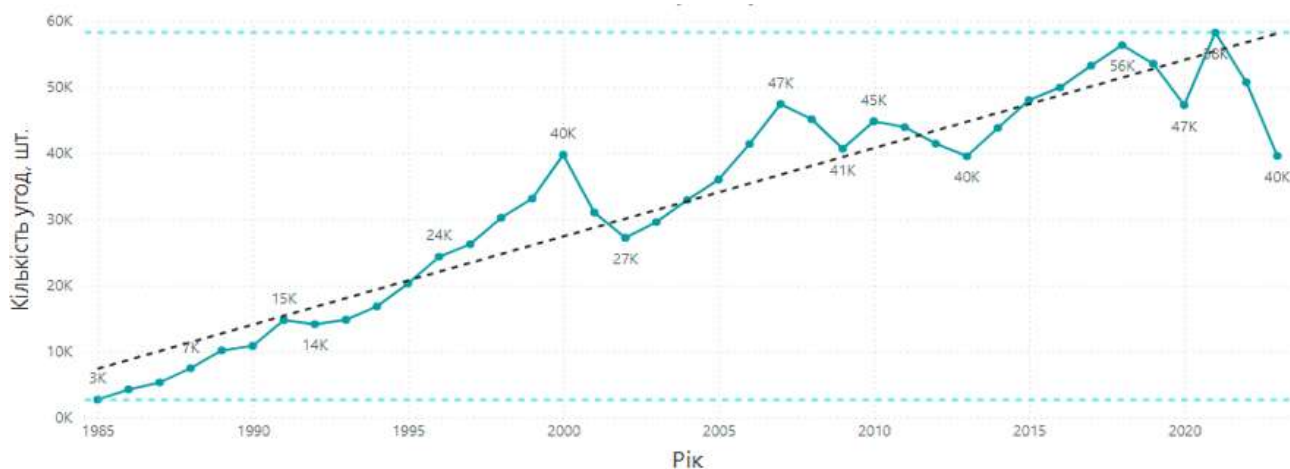

Рис. 1. Динаміка загальної кількості угод злиття та поглинання в світі за період 1985-2023 рр.

Джерело: ІМАО: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>

Міжнародна консалтингова компанія BCG² у своєму щорічному звіті щодо стану світових операцій злиття та поглинань за 2023 рік зазначила, що учасники угод зіткнулися з найбільш тривалими проблемами з часів фінансової кризи 2008–2009 років. Підвищення відсоткових ставок, геополітична напруженість і побоювання рецесії призвели до тривалого

¹ URL: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/> (дата звернення: 22.01.2025)

² URL: <https://www.bcg.com/publications/2024/is-your-m-and-a-organization-built-to-win> (дата звернення: 24.01.2025)

спаду активності угод, який досяг найнижчого рівня в першому кварталі 2023 року. Але все ж таки активність укладання угод злиття та поглинань стабілізується, причому деякі регіони та сектори відновлюються швидше, ніж інші. Стійке падіння активності щодо укладання угод злиття та поглинань з першої половини 2022 року було очевидним у всіх регіонах. Такі ринки, як Індія, Тайвань, Італія та Румунія, продемонстрували дещо більшу стійкість, тоді як США, Канада, Франція та Німеччина зазнали більшого удару.

Найактивнішими секторами для М&А у 2022 році були енергетика, енергетика та ресурси, включаючи відновлювану енергетику, металургію та гірничодобувну промисловість, а також, особливо, сектори будівництва, упаковки та інших матеріалів. Усі споживчі сектори, а також фінанси, медіа та телекомунікації спостерігали зниження активності, хоча технологічні угоди залишалися відносно активними. Сектор охорони здоров'я також зазнав падіння активності угод цього року, але він зберіг постійну динаміку М&А, особливо в Європі.

Фонди прямого інвестування і венчурний капітал зазнали різкого зниження активності угод. Після бурхливого укладання угод у 2021 році та на початку 2022 року такі фактори, як підвищення відсоткових ставок, жорсткіші умови фінансування та ширша економічна невизначеність значною мірою стримували запит до нових інвестицій. Навіть існуючі інвестиції зазнали різкої девальвації для компаній, які підтримують венчурні капітали.

Близькосхідні інвестиційні фонди, а також компанії, які вони підтримують, протистояли цій тенденції. Наповнені капіталом і ліквідністю, вони інвестували у різні регіони та сектори економіки. Вони прийняли різноманітні довгострокові стратегії диверсифікації природних ресурсів і підтримки зростання своїх національних економік.

Динаміка кількості угод злиття та поглинань з фінансовими інвесторами у міжнародному бізнесі за період 1985-2021 рр. мала загальну тенденцію до зростання таких операцій, проте дані 2019, 2020, 2022 та 2023 рр. демонструють значну тенденцію до зниження їх кількості (рис. 2).

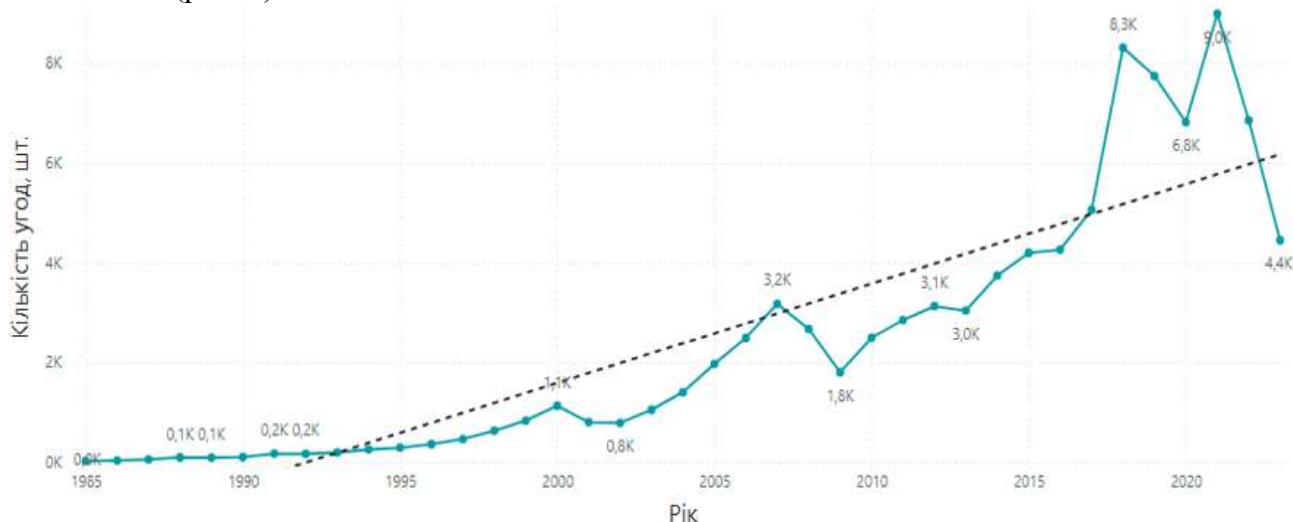

Рис. 2. Динаміка кількості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами за період 1985-2023 рр.

Джерело: IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>

За аналізом статистичних даних найбільша кількість операцій злиття та поглинання у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами за період 1985-2023 рр. припала на 2018 рік – 8300 операцій і на 2021 р. – 9000 операцій.

Аналіз динаміки загального обсягу угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами показав, що найбільший загальний обсяг всіх угод був у 2018 р – 1979 млрд. дол. США та у 2021 р – 2167 млрд. дол. США. У 2023 р. відмічався значний спад загального обсягу угод до 784 млрд. дол. США (рис. 3).

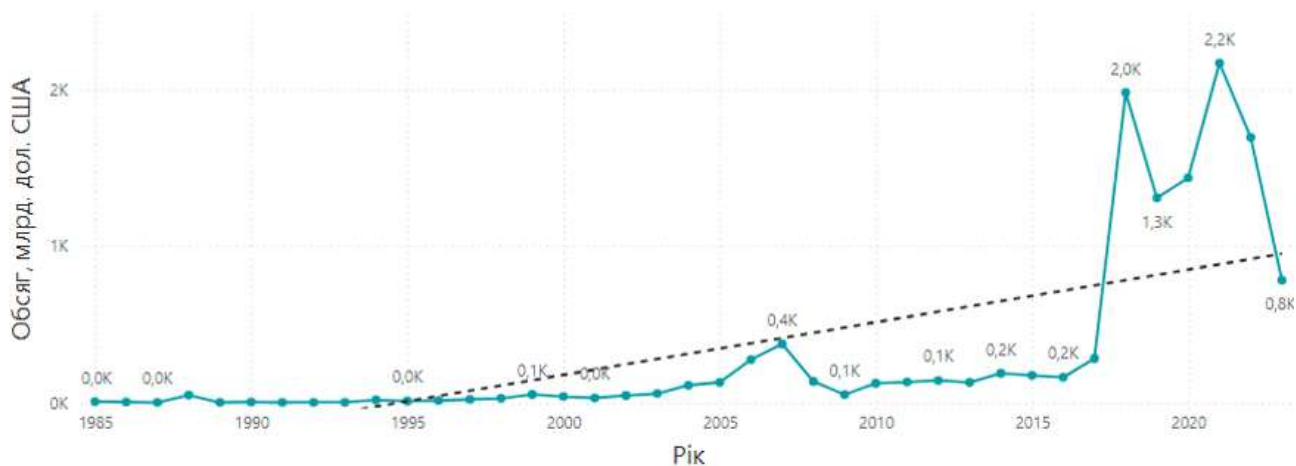

Рис. 3. Динаміка обсягу угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами, млрд. дол. США.

Джерело: IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>

Середня вартість угод та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами мала різні варіанти: найбільша вартість таких угод була у 1988 р – 0,54 млрд. дол. США, 1985 – 0,47 млрд. дол. США, 2018 – 0,24 млрд. дол. США, 2022 – 0,25 млрд. дол. США при середній вартості однієї угоди злиття та поглинання за період 1985-2023 рр. - 0,11 млрд. дол. США (рис. 4).

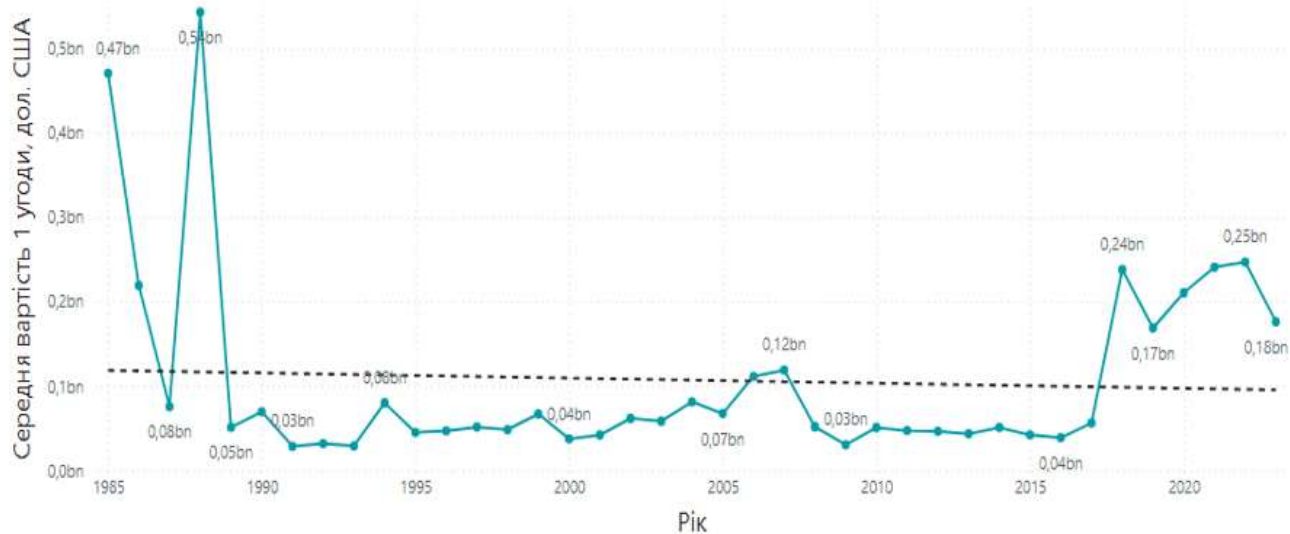

Рис. 4. Динаміка середньої вартості однієї угоди злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами, дол. США.

Джерело: IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>

Аналіз динаміки питомої ваги кількості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами у загальній кількості угод за період 1985-2023 рр. показав тенденцію до зростання таких угод у загальній кількості угод злиття та поглинання від 0,8 % у 1985 р до найбільших показників у 2018 р – 14,7 % та на 2021 р. – 15,4 %. (рис. 5).

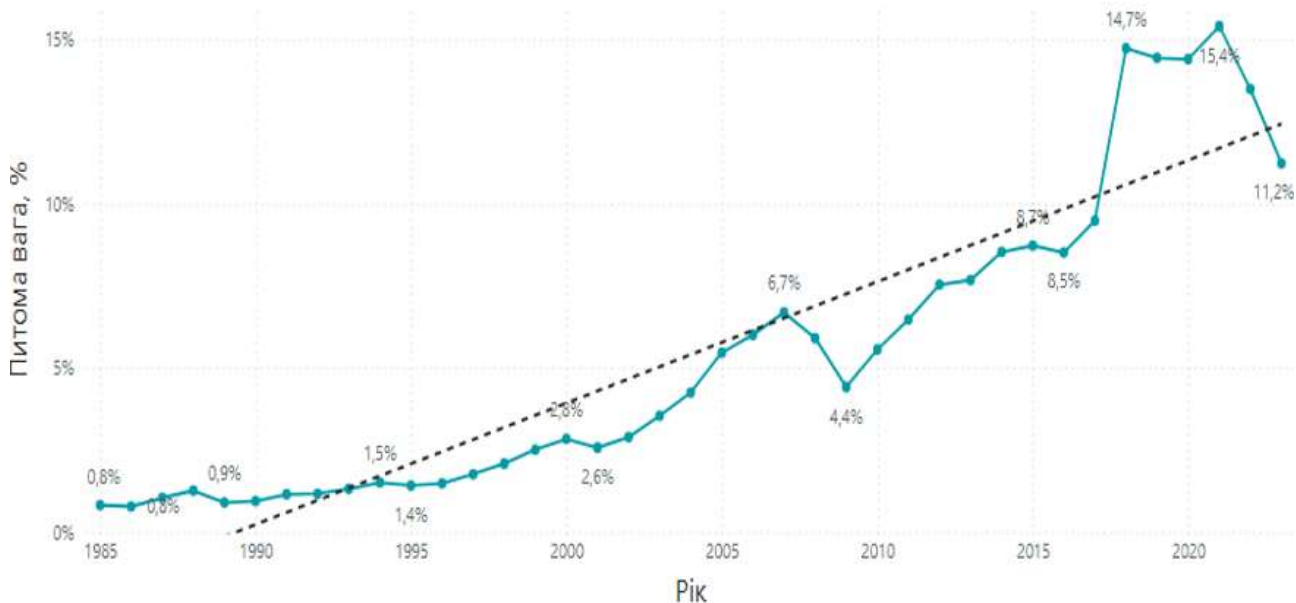

Рис. 5. Динаміка питомої ваги кількості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами у загальній кількості угод за період 1985-2023 рр., %.

Джерело: IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>

Аналогічна ситуація спостерігалась і у питомій вазі угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами у загальному обсязі угод за період 1985-2023 рр.: 2018 р – 50,2 %, 2022 р. – 50,0 % (рис. 6).

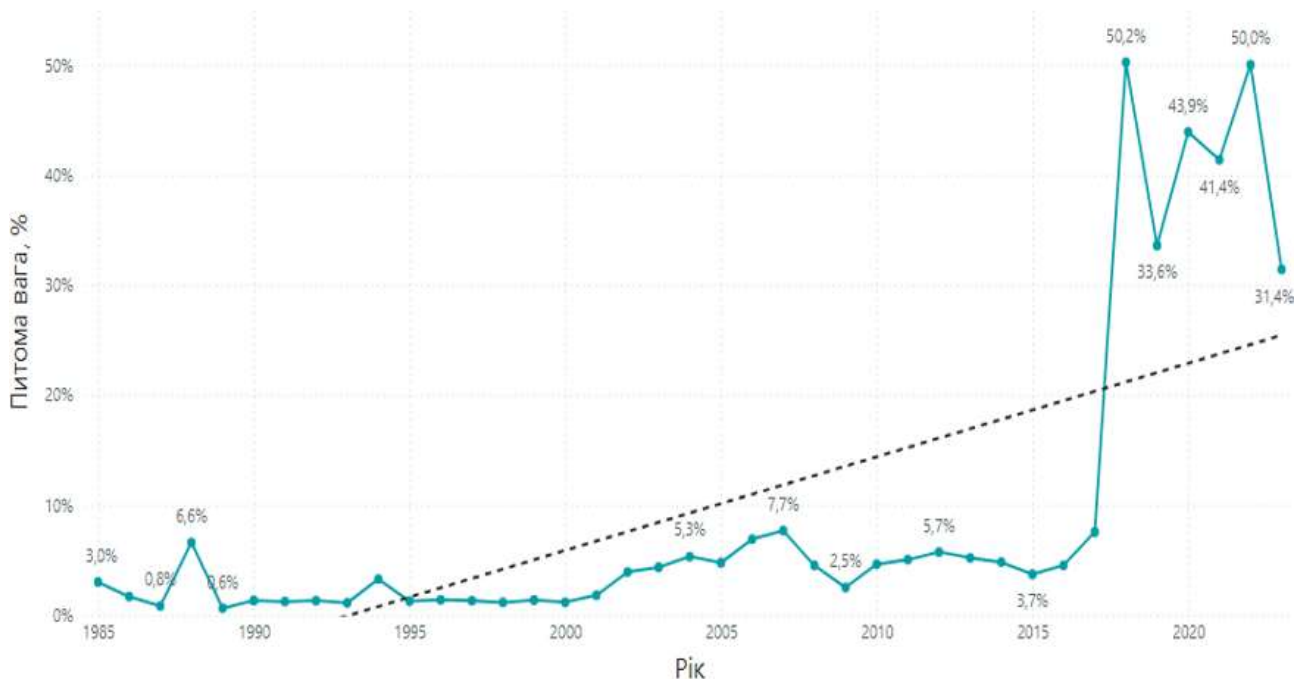

Рис. 6. Динаміка питомої ваги угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами у загальному обсязі угод за період 1985-2023 рр., %.

Джерело: IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>

За проведеним аналізом динаміки кількості та обсягу угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами, їх питомої ваги у загальному обсязі угод, середньої вартості однієї угоди можна зробити висновки щодо зростання кількості таких угод та зростання їх питомої ваги у загальній обсязі угод до 50,0% (2022 р.). Виявлена позитивна динаміка надає можливість стверджувати, що угоди злиття та поглинання з фінансовими інвесторами набувають все більшої ваги серед всіх здійснених угод злиття та поглинання у міжнародному бізнесі, що свідчить про зростаючий вплив фінансових інвесторів на структуру глобальних ринків. Це також свідчить про зміну стратегічних орієнтирів компаній, що прагнуть досягти не лише економії на масштабах та синергії, а й отримання доступу до капіталу та оптимізації ризиків. Враховуючи ці тенденції, можна очікувати подальшу еволюцію моделей злиття та поглинання, де фінансові інвестори відіграватимуть ключову роль у визначенні майбутнього розвитку глобального бізнес-середовища.

Для побудови прогнозної моделі кількості угод операцій злиття і поглинання у світі до 2028 р., що здійснені фінансовими інвесторами, необхідно провести розрахунки верхньої та нижньої меж довірчого інтервалу, що було здійснено за наступними припущеннями: рівень довірчого інтервалу 95%, виключення з даних для прогнозу значення за 2023 р., як екстремального значення, побудова прогнозу на 2023-2028 рр., встановлення сезонності 5 років (рис. 7).

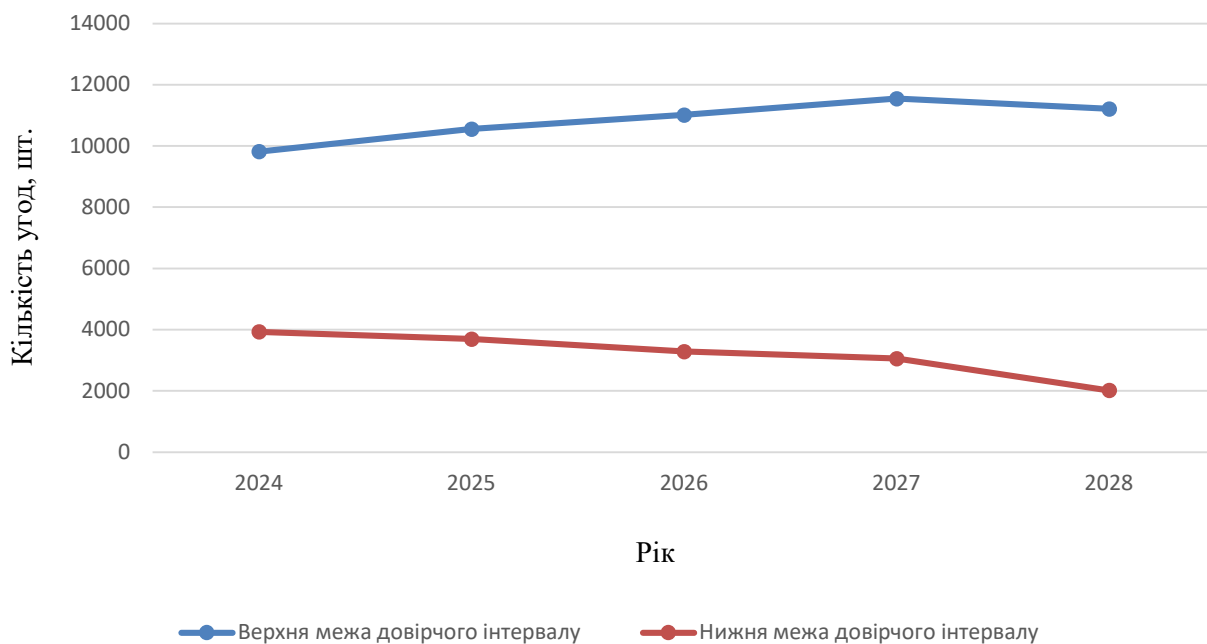

Рис. 7. Верхня та нижня межі довірчого інтервалу для розрахунку прогнозу кількості угод операцій злиття і поглинання у світі на 2024-2028 роки, що здійснені фінансовими інвесторами, кількість операцій.

Джерело: IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>

Графічне представлення прогнозу кількості угод операцій злиття і поглинання у світі, що здійснені фінансовими інвесторами підтверджує відповідність отриманих прогнозованих показників в цілому фактичній лінії тренду (рис. 8).

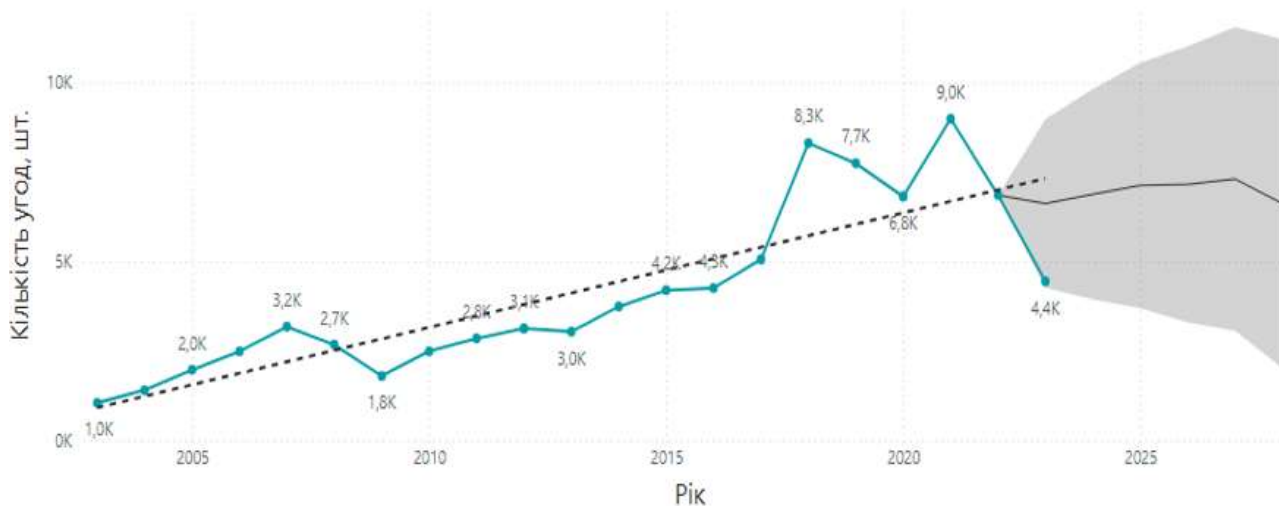

Рис. 8. Прогноз кількості угод операцій злиття і поглинання у світі до 2028 р., що здійснені фінансовими інвесторами, шт.

Джерело: IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>

За прогнозною моделлю кількості угод операцій злиття і поглинання у світі до 2028 р., що будуть здійснені фінансовими інвесторами, очікується поступове зменшення кількості таких операцій у міжнародному бізнесі з 2027 р.

Аналогічні припущення здійснені при розрахунках верхньої та нижньої меж довірчого інтервалу для побудови прогнозної моделі обсягу угод операцій злиття і поглинання у світі, що здійснені фінансовими інвесторами, на 2024-2028 рр.(рис. 9).

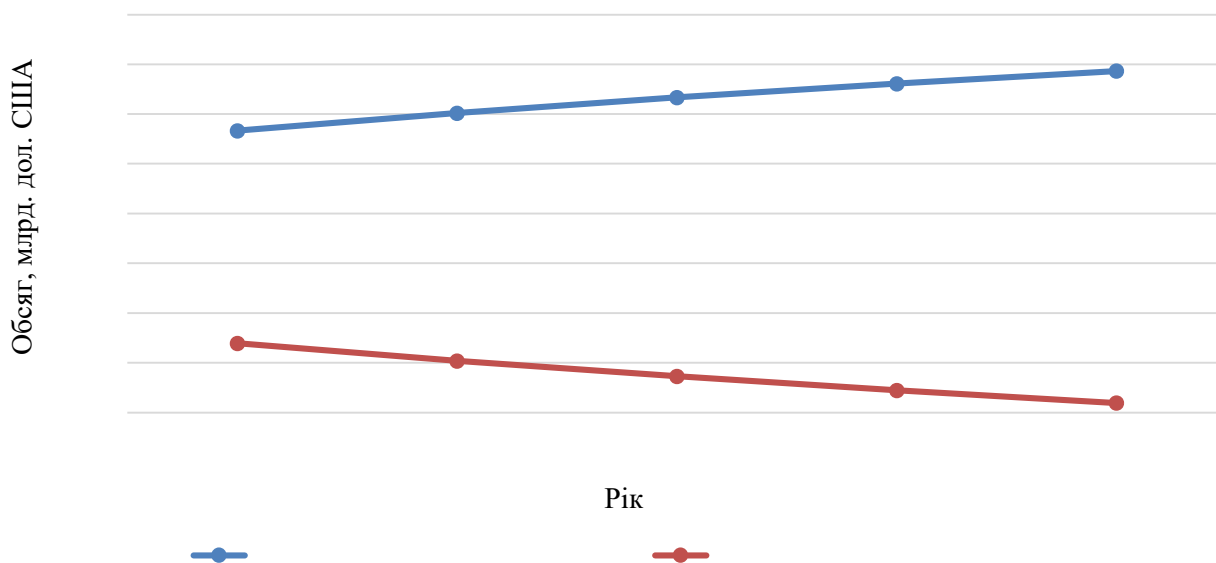

Рис. 9. Верхня та нижня межі довірчого інтервалу для розрахунку прогнозу обсягу угод операцій злиття і поглинання у світі до 2028 рр., що здійснені фінансовими інвесторами, млрд. дол. США.

Джерело: IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>

Графічна інтерпретація прогнозованої моделі вартості угод операцій злиття і поглинання у світі до 2028 р., що здійснені фінансовими інвесторами, демонструє відповідність отриманих прогнозованих показників в цілому фактичній лінії тренду (рис. 10).

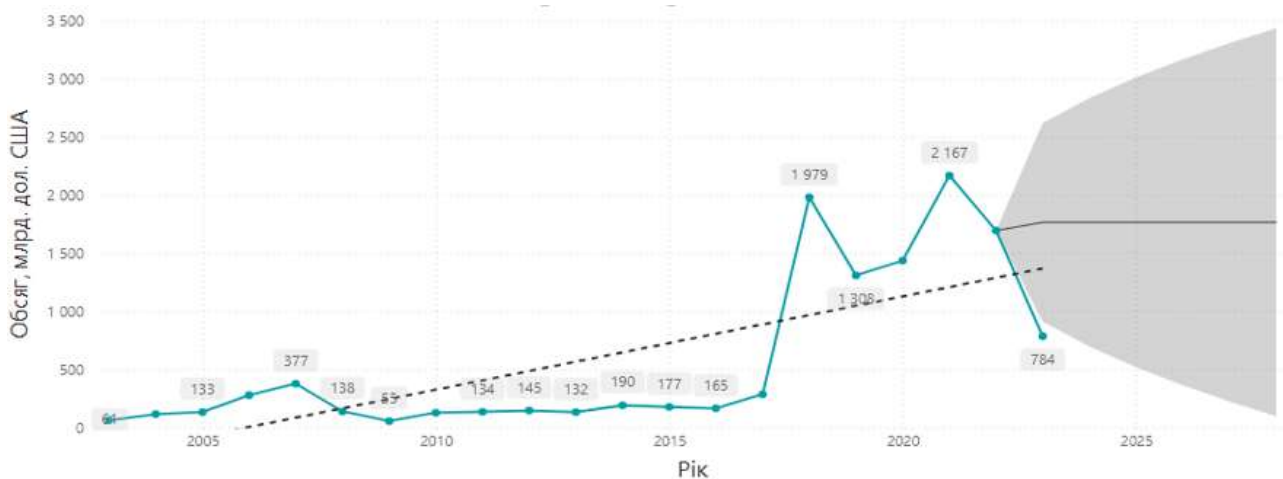

Рис. 10. Прогноз обсягу угод операцій злиття і поглинання у світі до 2028 р., що здійснені фінансовими інвесторами, млрд. дол. США.

Джерело: IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>

За прогнозною моделлю обсягу угод операцій злиття і поглинання у світі до 2028 р., що здійснені фінансовими інвесторами, діапазон верхньої та нижньої меж обсягів таких операцій з роками розширюється: у 2024 р. діапазон між верхньою та нижньою межами довірчого інтервалу складає 2137 млрд. доларів США, то у 2028 р. цей інтервал вже складає 3337 млрд. доларів США.

Аналіз поточних угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з фінансовими інвесторами, наявних зовнішніх та внутрішніх факторів, геополітичних ризиків, економічної ситуації, політичних, соціальних умов, технологічних змін, а також стратегічних цілей учасників ринку дає змогу виокремити основні найближчі рушійні сили діяльності щодо злиття та поглинань у короткостроковій перспективі:

1) *наявність великої кількості вільних грошових коштів*. Незважаючи на те, що капітал став дорожчим, у державних інвестиційних фондів, приватних і венчурних інвесторів, а також у деяких великих компаній, у тому числі технологічних компаній, підтримуваних державними інвестиційними фондами, залишається великий капітал, який має значні баланси готівкових коштів. Ці фактори сприяють укладенню угод у найближчій перспективі;

2) *конвергенція цінових очікувань*. Розбіжності між ціновими очікуваннями продавців і покупців перешкоджали укладанню угод протягом 2022 р., особливо в світлі різких і швидких змін, які відбулися в ринковому середовищі. Однак багато факторів, які впливають на ціни, наприклад рівні оцінки, витрати на фінансування (тобто відсоткові ставки) і невизначеність стабілізуються. У результаті розрив між очікуваннями продавців і покупців скорочується. Нижчі рівні оцінки також можуть спровокувати зростання кількості транзакцій щодо приватного бізнесу та, ворожого поглинання, коли впевненість керівників зростає. У поєднанні зі стабільнішим економічним і ринковим кліматом цей сценарій відкриває великі можливості для акціонерів-активістів, які незадоволені діяльністю компанії. Про це свідчить підвищений рівень активності акціонерів у 2023 р. у всьому світі;

3) *розвиток регулювання у сфері злиття та поглинань*. Зміни в нормативних актах (Новікова, 2024) і політиці дедалі більше впливають на діяльність у сфері злиття та поглинань. Традиційне антимонопольне регулювання часто ускладнює більші угоди, особливо для великих технологічних компаній. Учасники угод також повинні подолати перешкоди, пов'язані з регулюванням прямих іноземних інвестицій, міркуваннями національної безпеки та санкціями. Більше того, процеси злиття та поглинання зараз перебувають під більшою увагою через закони про захист даних і конфіденційності, проблеми кібербезпеки, а також

положення про “довкілля, соціальної сфери і корпоративного управління” та зміни клімату. Вплив цих факторів значно відрізняється залежно від країни. З іншого боку, угоди, які перевіряються антимонопольним законодавством, часто спонукають компанії до відчуження активів як засобу захисту від цих проблем. Яскравим прикладом є заплановане придбання Microsoft Activision Blizzard за 75,6 мільярда доларів. Угода, оголошена в січні 2022 р., зустрічає жорстку опозицію з боку Федеральної торгової комісії США (ФТС) і Управління з питань конкуренції та ринків Великобританії. З іншого боку, Європейська комісія схвалила це після того, як Microsoft розглянула занепокоєння комісії та прийняла різні конкретні умови, що вказує на те, що погляди регуляторних органів не завжди повністю збігаються. Іншим прикладом є рішення Amgen відкласти завершення придбання Horizon Therapeutics вартістю 27,8 мільярда доларів США до вересня 2023 р. через юридичну скаргу, подану ФТС;

4) *прагнення посилення стійкості компанії* (Якимчук, 2024). Зусилля щодо посилення стійкості ланцюга постачання, наприклад, за допомогою стратегій регіоналізації, можуть опосередковано впливати на операції злиття та поглинання, оскільки укладання угод може сприяти досягненню цих цілей. Транскордонна діяльність з високою вірогідністю різко зростає, коли учасники приділятимуть більшу увагу компаніям у ближчих та економічно розвиненіших країнах. Злиття та поглинання активів також можуть бути частиною набору інструментів компанії для покращення її організаційної, операційної та фінансової стійкості.

Крім цього, у середньостроковій і довгостроковій перспективі два інших важливі фактори продовжуватимуть сприяти укладанню угод у більшості секторів економіки: вимоги щодо “довкілля, соціальної сфери і корпоративного управління” та цифровізація³.

Вимоги щодо “довкілля, соціальної сфери і корпоративного управління”. За останні роки значно підвищується роль “зелених угод” (Град, 2024). Частка угод, пов’язаних з вимогами щодо “довкілля, соціальної сфери і корпоративного управління” загалом і екологічними міркуваннями, зокрема, постійно зростає протягом останніх двох десятиліть (рис. 11).

Рис. 11. Динаміка ESD та екологічних угод у загальній кількості угод з фінансовими інвесторами, %

Джерело: IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>

Ця тенденція продовжуватиме стимулювати злиття та поглинання, оскільки компанії намагатимуться придбати можливості та активи, спрямовані на декарбонізацію, перехід до енергетики, чисті технології та економіку замкнутого циклу. Незважаючи на те, що вплив

³ URL: <https://www.pwc.com/gx/en/services/deals/trends.html> (дата звернення: 22.01.2025)

вимог щодо “довкілля, соціальної сфери і корпоративного управління” на укладання угод найбільш очевидний сьогодні в секторах енергетичної нерухомості, промисловості та автомобільної промисловості, це стає все більш важливою в споживчому та фінансовому секторах. Фінансові інвестори накопичили грошові кошти, що призначені для інвестицій, які відповідають критеріям вимог щодо “довкілля, соціальної сфери і корпоративного управління”.

Цифровізація. Поштовх до цифровізації залишається основним рушієм угод (Осецький, 2024). У світлі останніх досягнень у відповідних технологіях і цифрових сферах, включаючи генеративний штучний інтелект і робототехніку, придбання, які зосереджені на технологічних рішеннях і можливостях, залишаються ключовими рушійними силами M&A. За досліджений період часу 2002-2023 рр. спостерігається зростання кількості угод з технологічними компаніями з 2021 р. (рис. 12).

Рис. 12. Динаміка угод з технологічними компаніями у загальній кількості угод злиття та поглинання з фінансовими інвесторами, %

Джерело: IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>

Ще одна нова тенденція – це угоди “придбання у найм”. Тут основним мотивом є придбання досвіду та таланту цільової компанії, а не просто придбання її продуктів чи послуг. Це часто є основною причиною для великої технологічної фірми викупити меншого конкурента або стартап, відомий своєю кваліфікованою та інноваційною робочою силою.

Висновки. Операції злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі здійснюються в умовах інтеграції фінансових ресурсів для досягнення стратегічних цілей компаній. Частина операцій злиття та поглинань здійснюється фінансовими інвесторами і має на меті подальший розвиток компаній. Динаміка кількості операцій злиття та поглинання з фінансовими інвесторами є позитивною, питома вага таких операцій у 2022 р. досягла відмітки 50,0 % від загального обсягу операцій злиття та поглинань. Виявлена позитивна динаміка надає можливість стверджувати, що угоди злиття та поглинання з фінансовими інвесторами набувають все більшої ваги серед всіх здійснених угод злиття та поглинання у міжнародному бізнесі. У 2023 році учасники угод злиття та поглинань зіткнулися з найбільш тривалими проблемами з часів фінансової кризи 2008–2009 років. Але все ж таки активність укладання угод злиття та поглинань стабілізується, причому деякі регіони та сектори відновлюються швидше, ніж інші.

Основними рушійними силами укладання угод злиття та поглинань з фінансовими інвесторами у короткостроковій перспективі визначені наступні: наявність великої кількості вільних грошових коштів; конвергенція цінних очікувань; розвиток регулювання у сфері злиття та поглинань; прагнення посилення стійкості компанії. У середньостроковій і довгостроковій перспективі два інших важливі фактори продовжуватимуть сприяти

укладанню угод у більшості секторів економіки: вимоги щодо “довкілля, соціальної сфери і корпоративного управління” та цифровізація. Нова тенденція – це угоди “придбання у найм”, в яких основним мотивом є придбання досвіду та таланту цільової компанії, а не просто придбання її продуктів чи послуг.

Список використаних джерел

1. Orsag S., McClure K. Modified net present value as a useful tool for synergy valuation in business combinations. *UTMS Journal of economics*. 2013. Vol. 4, № 2. P. 71–77.
2. Büssgen M., Stargardt T. To merge or not to merge? The impact of mergers and acquisitions on corporate success in the pharmaceutical industry. *Manage Decis Econ*. 2024; 1–14. URL: <https://doi.org/10.1002/mde.4129>
3. Филюк Г., Скопенко Н., Северина І. Злиття та поглинання як стратегія розвитку компаній в умовах сучасних викликів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Економіка*. 2024. № 1 (224). С. 104-110.
4. Паустовська Т.І., Довгорученко В. С. Глобальні тенденції та новітні схеми злиттів та поглинань. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. Вип. 47. С. 80-85.
5. Максименко І. Я. Злиття та поглинання як інструмент інноваційного розвитку: стан та перспективи в Україні. *Економічний вісник*. 2018. №2. С. 43-50.
6. Іванов А. В. Аналіз тенденцій світового ринку злиття і поглинання. *Галицький економічний вісник*. 2020. №1 (62). С. 21-29.
7. Кравчук В. О. Особливості процесу злиття та поглинання у міжнародному бізнесі. *Молодий вчений*. 2020. № 10(86). С. 37-42.
8. Швидка Т. Регулювання та контроль за злиттями та поглинаннями суб’єктів господарювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 2. С. 63-68.
9. Птащенко О. В. Особливості “злиття” та “поглинання” компаній у міжнародному бізнесі. *Бізнесінформ*. 2021. № 1. С. 34-39. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-34-39>
10. Табахарнюк М. О. Класифікація угод зі злиття та поглинань компаній в сучасній економіці. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 23. Част. 2. С. 110-114.
11. Островська Г., Титор В. Управління вартістю компанії у процесі злиття і поглинання: синергетичний підхід. *Світ фінансів*. 2017. № 3(52). С.106-120.
12. IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/> (дата звернення: 22.01.2025)
13. Лойко В. В., Бондарчук В. І. Аналіз тенденцій операцій злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі за обсягами вартості угод. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2024. № 1 (13). С. 178- 187. <https://doi.org/10.32750/2024-0117>
14. Is Your M&A Organization Built to Win? URL: <https://www.bcg.com/publications/2024/is-your-m-and-a-organization-built-to-win> (дата звернення: 24.01.2025)
15. Новікова Є. О. Угоди злиття і поглинання в Україні (M&A): правове регулювання та механізм їх укладання. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024, №5 URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.48>
16. Якимчук О. Я., Минюк О. Ю. Сучасні тенденції злиттів і поглинань у транснаціональних корпораціях. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна*. 2024. Вип. 43. С. 81-86. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1425/1260>
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14185923>
17. Global M&A industry trends. 2025 Outlook. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/services/deals/trends.html> (дата звернення: 22.01.2025)

18. Град М. І. Зелена фінансова політика як тригер розвитку циркулярної економіки в ЄС. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 13. С. 166-172. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.13.166>
19. Осецький В. Л. Концентрація капіталу: сучасні тенденції та перспективи розвитку. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 63. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-113>

References

1. Orsag, S. and McClure, K. (2013), “Modified net present value as a useful tool for synergy valuation in business combinations”, *UTMS Journal of economics*, Vol. 4, No 2, P. 71–77.
2. Büssgen, M. and Stargardt, T. (2024), “To merge or not to merge? The impact of mergers and acquisitions on corporate success in the pharmaceutical industry”, *Manage Decis Econ*. 1–14. URL: <https://doi.org/10.1002/mde.4129>
3. Filiuk, G., Skopenkom, N. and Severyna, I. (2024), “Mergers and acquisitions as a strategy for the development of companies in the face of modern challenges”, *Bulletin of the Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics Series*. No. 1 (224), P. 104-110.
4. Paustovska, T.I. and Dovgoruchenko, V.S. (2023), “Global trends and new schemes of mergers and acquisitions”, *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, Issue 47. P. 80-85.
5. Maksymenko, I.Ya. (2018), “Mergers and acquisitions as a tool of innovative development: state and prospects in Ukraine”, *Economic Bulletin*, No. 2, P. 43 – 50.
6. Ivanov, A.V. (2020), “Analysis of trends in the global merger and acquisition market”, *Galician Economic Bulletin*. No. 1 (62), P. 21-29.
7. Kravchuk, V.O. (2020), “Peculiarities of the merger and acquisition process in international business”, *Young Scientist*, No. 10(86). P. 37-42.
8. Shvydka, T. (2021), “Regulation and control of mergers and acquisitions of business entities”, *Entrepreneurship, economy and law*, No. 2, P. 63-68.
9. Ptashchenko, O.V. (2021), “Peculiarities of “mergers” and “acquisitions” of companies in international business”, *Businessinform*, No. 1, P. 34-39. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-34-39>
10. Tabakharnyuk, M.O. (2017), “Classification of mergers and acquisitions in the modern economy”, *Scientific Bulletin of Kherson State University*, Issue 23, Part 2, P. 110-114.
11. Ostrovska, G. and Titor, V. (2017), “Managing the value of a company in the process of mergers and acquisitions: a synergistic approach”, *World of Finance*, No. 3(52), P.106-120.
12. IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/>
13. Loiko, V.V. and Bondarchuk, V.I. (2024), “Analysis of trends in mergers and acquisitions in international business by transaction value”, *European scientific journal of Economic and Financial innovation*, No. 1 (13), P. 178-187. <https://doi.org/10.32750/2024-0117>
14. Is Your M&A Organization Built to Win? URL: <https://www.bcg.com/publications/2024/is-your-m-and-a-organization-built-to-win>
15. Novikova, E.O. (2024), “Merger and Acquisition Agreements in Ukraine (M&A): Legal Regulation and Mechanism of Their Conclusion”. *Analytical and Comparative Law*. 5. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/313017/304055>
16. Yakymchuk, O.Ya. and Myniuk, O.Yu. (2024), “Modern trends in mergers and acquisitions in transnational corporations”, *Scientific notes of the Lviv University of Business and Law. Economic series*. Issue 43. P. 81–86. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1425/1260>
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14185923>
17. Global M&A industry trends. 2025 Outlook. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/services/deals/trends.html>

18. Grad, M. I. (2024), “Green financial policy as a trigger for the development of a circular economy in the EU”, *Investments: practice and experience*. No. 13. P. 166–172. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.13.166>

19. Osetskyi, V. L. (2024), “Capital Concentration: Modern Trends and Development Prospects”, *Economy and Society*. Issue 63. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-113>

Стаття надійшла до редакції 01.02.2025 р.

Рецензовано 20.02.2025 р.

Опубліковано 28.02.2025 р.